

Strany ve volebních programech málo řeší problémy se zaměstnaností matek, dostupností školek a mlčí o roli otců

Praha, 12. 10. 2017 - Daňové úlevy pro rodiny s dětmi, změny v sociálních dávkách nebo nedostatky ve službách pro rodiny s dětmi. Nejen těmito tématy rodinné politiky se zabývají volební programy dvanácti politických stran, které by mohly uspět v říjnových sněmovních volbách. Budou ale řešení, která nabízejí, dostatečně efektivní?

Většina stran neřeší rozdíly ve mzdách mužů a žen, nedostatečně se věnuje problémům se zaměstnáváním matek s dětmi a nenabízí věrohodné závazky v dostupnosti předškolní péče. Všechny sledované politické strany kromě Strany zelených pak zcela mlčí o roli otců, kteří by se mohli na péči o děti více podílet. Vyplývá to ze zjištění think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR, který dnes vydal novou studii v rámci série studií IDEA PRO VOLBY 2017.

Ekonomové z IDEA zmapovali volební programy těch politických subjektů, které se objevují na předních místech předvolebních průzkumů a mají po volbách větší šanci vstoupit do Sněmovny. Jde o hnutí ANO, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS, Piráty, Realisty, SPO, STAN, Stranu zelených – SZ, Svobodné a TOP 09.

Lepší podmínky pro zaměstnané matky?

Strany se ve volebních programech sice shodují, že je potřeba podpořit především pracující rodiče, ne všechny se ale věnují zlepšení zaměstnanosti matek s dětmi. Přitom nabídka částečných pracovních úvazků v ČR patří k nejnižším v EU. Češky si vybírají jednu z nejdělsích rodičovských dovolených a ženy s pracujícími manžely čelí velmi vysokým efektivním daňovým sazbám. Po návratu na trh práce pak mají mnohem nižší mzdy než muži. „*Problémem rozdílných platů u mužů a žen se většina stran kromě komunistů a Zelených ve svých programech ale nezabývá,*“ řekla Klára Kalíšková, autorka studie.

Částečné pracovní úvazky, pružnou pracovní dobu, sdílená pracovní místa nebo práci z domova řeší lidovci, komunisté, Realisté, Zelení i TOP09. Většinou navrhují určitou formu daňového zvýhodnění flexibilních a zkrácených úvazků.

Jako důležité téma nicméně všechny politické strany vnímají nedostatek mateřských školek a dalších služeb pro předškolní děti, věnují se mu všechny strany kromě KDU-ČSL a Pirátů. S výjimkou Zelených ale žádná strana nemluví o tom, kdo rozšíření kapacit školek zaplatí, a pro jak staré děti by měla být péče zajištěna. Strany podporují různé typy péče o nejmenší děti včetně mikrojeslí (ČSSD, SZ, Realisté), jeslí (KSČM, SPO), dětských skupin (TOP 09, SZ) a agentur na hlídání dětí (Realisté).

Komunisté by rádi znovuzavedli jesle jako zdravotnická zařízení. „*Tento návrh KSČM je vcelku překvapivý a zřejmě veden nostalgií, protože ve společnosti již panuje výrazná shoda na tom, že péči o zdravé děti do věku tří let není potřeba poskytovat pod dohledem zdravotníků,*“ komentuje Klára Kalíšková.

Aktivní otcovství – hudba budoucnosti

Jak podpořit aktivní otcovství a zvýšit počet otců na rodičovských dovolených se politické strany nezabývají. Ve většině programů není o výraznějším zapojení otců do péče ani zmínka. Přitom Česko je na tom v mezinárodním srovnání špatně. Pouze dvě procenta osob na rodičovské tvoří muži, zatímco evropský průměr činí deset procent. Pouze Zelení mluví o zapojení obou rodičů do výchovy jako o jednom z hlavních úkolů rodinné politiky. Chtějí ho dosáhnout pomocí finančního zvýhodnění střídání na rodičovské dovolené, podporou aktivního otcovství a zavedením otcovské dovolené. „*O zapojení otců do péče se zmiňuje i program TOP09, která naopak odmítá povinnost obou rodičů vystřídat se během rodičovské dovolené,*“ uvedla Klára Kalíšková.

Vyšší daňové úlevy jako jediné řešení?

Přestože má Česko v rámci Evropské unie druhý nejvyšší podíl výdajů na daňové úlevy pro rodiny, chtějí je všechny strany s výjimkou Pirátů a Svobodných dále zvyšovat. Strany se ale výrazně liší v tom, jakou formou by chtěly rodinám od daňové zátěže ulevit. „*Realisté, Zelení a TOP09 slibují zavedení daňových úlev, které by snížily efektivní zdanění žen a pomohly jim v návratu na trh práce. Naopak ANO, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM a SPO navrhuji daňové změny, které by daňovou zátěž snížily jen u prvních vydělávajících, většinou tedy u mužů,*“ uvedla Klára Kalíšková.

Většina stran řeší změny v sociálních dávkách. Jak k problému strany ve svých volebních programech přistupují? Především tím, jak zastavit zneužívání dávek, se zabývá ANO, ODS, Svobodní a TOP 09. Piráti chtějí celý systém zjednodušit. Sociální demokraté slibují nárok na porodné a přídatky na děti pro rodiny až do 3,5násobku životního minima (dnes do 2,7násobku) a zvýšení porodného na 15 000 Kč (v současnosti 13 000 pro první a 10 000 Kč pro druhé dítě). SPO požaduje zavedení valorizace dětských přídatků podle inflace. Naopak Zelení chtějí zavést např. plošný nárok na peněžitou pomoc v mateřství, který nebude vázaný na nemocenské pojištění.

Více naleznete ve studii „[IDEA PRO VOLBY 2017. Rodinná politika ve volebních programech: přehled a rozbor](#)“

Autorka studie: Klára Kalíšková (+420 777 831 368))

Kontakt pro média:

Blanka Javorová
IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i.
Politických vězňů 7
110 00 Praha 1
Telefon: +420 224 005 146, mobil: +420 602 698 440
Web: <https://idea.cerge-ei.cz/>
www.facebook.com/ideacerge